

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 49/2022-40

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej, zo sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **BUBO travel agency, s. r. o.**, Dunajská 31, Bratislava, IČO 35 824 859, zastúpenej Mgr. Jurajom Vaníčekom, advokátom, Panenská 18, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 Co 46/2021 z 21. septembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 13. decembra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 46/2021 z 21. septembra 2021 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Ďalej navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva nasledujúci skutkový stav. Žalobkyňa uzatvorila ako cestujúca so sťažovateľkou zmluvu o zájazde. Samotný zájazd s cieľovou destináciou Japonsko mal byť uskutočnený v termíne od 8. do 19. apríla 2020. Žalobkyňa vzhľadom na cestovné obmedzenia v cieľovej destinácii z dôvodu šírenia ochorenia COVID-19 od zmluvy o zájazde odstúpila podaním z 30. marca 2020 a žiadala sťažovateľku o vrátenie uhradenej ceny zájazdu (5 249,70 eur). Sťažovateľka na predmetnú výzvu na vrátenie ceny nereagovala, preto žalobkyňa podala návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým žiadala sťažovateľke uložiť povinnosť zaplatiť sumu 5 249,70 eur s príslušenstvom. Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz

v konaní vedenom pod sp. zn. 16 Up 875/2020, ktorý bol zrušený z dôvodu podania odporu. O návrhu žalobkyne tak rozhodoval Okresný súd Košice II, ktorý o veci rozhodol rozsudkom č. k. 10 C 46/2020-179 z 2. februára 2021 tak, že žalobu zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia dospel k záveru, že je na daný prípad potrebné aplikovať § 33a zákona č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zájazdoch“), preto nárok žalobkyne považoval za nedôvodný a predčasný.

Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa odvolanie. V odvolacom konaní žalobkyňa zobrala čiastočne späť žalobu o zaplatenie sumy 5 249,70 eur z dôvodu jej úhrady sťažovateľkou a navrhla konanie v tej časti zastaviť. O odvolaní rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že prvým výrokom pripustil čiastočné späťvzatie žaloby, zrušil výrok súdu prvej inštancie v časti zamietnutia žaloby a konanie v tejto časti zastavil. Druhým výrokom v prevyšujúcej časti zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 5 % úrok z omeškania zo žalovanej sumy. V odôvodnení svojho rozhodnutia dospel k záveru, že označené ustanovenie § 33a zákona o zájazdoch nemožno aplikovať pre rozpor s právom Európskej únie (ďalej len „únia“), preto bolo potrebné pre dosiahnutie účelu únievého práva aplikovať § 21 ods. 4 zákona o zájazdoch, ktorý nebol novelizáciou dotknutý.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti uvádza, že obdobné mimoriadne a neodvratiteľné okolnosti sa okrem cieľovej destinácie vyskytovali aj vo väčšine krajín, preto došlo k novelizácii zákona o zájazdoch. Sťažovateľka postupovala výlučne v intenciách § 33a zákona o zájazdoch a žalobkyni ponúkla možnosť zmeny zmluvy o zájazde.

4. Sťažovateľka považuje napadnutý rozsudok krajského súdu za neústavný z dôvodu porušenia jej práva na súdnu ochranu zo strany krajského súdu. Odôvodňuje to tým, že krajský súd prekročil svoju právomoc, keď konštatoval, že § 33a zákona o zájazdoch je v rozpore s právom únie, konkrétne so smernicou 2015/2302, pretože podľa jej názoru oprávneným na záväzný výklad aktov únie je v zmysle čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie výlučne Súdny dvor Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“). Krajskému súdu vyčíta, že nevyužil svoje oprávnenie prerušiť konanie a podať návrh na prejudiciálne konanie, namiesto toho sa rozhodol zobrať výklad smernice 2015/2302 do vlastných rúk, čím mal prekročiť svoje kompetencie. V tejto súvislosti dáva ústavnému súdu do pozornosti znenie čl. 144 ods. 2 ústavy. Krajskému súdu tiež vyčíta, že svoje závery opiera výlučne o predbežné stanoviská únie. Je pravdou, že Európska komisia rozhodla o podaní návrhu v zmysle čl. 258 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ale v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku krajského súdu Súdny dvor ešte v danej veci nerozhodol a nerozhodol ani doteraz.

Sťažovateľka vyjadruje svoj názor, že cieľom novely zákona o zájazdoch (zavedenie § 33a do právneho poriadku Slovenskej republiky) bola pomoc subjektom zasiahnutým pandémiou.

Riešenie považuje za primerané, keďže predmetná novela zákona o zájazdoch reagovala na bezprecedentnú situáciu, *de facto* spočívala len v predĺžení lehoty na vrátenie ceny zájazdu. Podľa názoru sťažovateľky § 33a zákona o zájazdoch nepovažuje za rozporné s úniovým právom, a to aj s ohľadom na fakt, že toto ustanovenie malo len dočasný charakter.

5. Sťažovateľka k prípustnosti svojej ústavnej sťažnosti uviedla, že vyčerpala všetky právne prostriedky na ochranu svojich práv, a to vzhľadom na nemožnosť podať dovolanie proti napadnutému rozsudku, keďže prípustné dovolacie dôvody podľa § 420 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) nie sú v tomto prípade prípustné, rovnako ako ani dovolacie dôvody podľa § 421 CSP s poukazom na dôvody uvedené v § 422 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia procesných práv na súdnu ochranu a spravodlivý proces napadnutým rozsudkom krajského súdu z dôvodu nesprávnej aplikácie právnych predpisov.

7. Ústavný súd, vychádzajúc z argumentácie sťažovateľky, ako aj odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, identifikoval kľúčovú otázku, od ktorej záviselo právne posúdenie veci, a tým aj výsledok predloženého sporu. Je ňou otázka, či krajský súd aplikoval a interpretoval do úvahy prichádzajúce právne predpisy vnútroštátneho a úniového práva v súlade s označenými právami sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivý proces.

8. Vychádzajúc z rozhodných skutkových okolností veci, je potrebné konštatovať, že žalobkyňa odstúpila od zmluvy o zájazde uzavretej so sťažovateľkou 31. marca 2020 z dôvodu mimoriadnych a neodvratiteľných okolností (COVID-19) podľa § 21 ods. 2 a 4 zákona o zájazdoch, čo medzi stranami konania nebolo sporné. Sporným bolo, či neskoršia zmena zákona o zájazdoch účinná od 29. mája 2020 bola aplikovateľná na prípad sťažovateľky. Odstúpenie v relevantnom čase bolo upravené § 21 zákona o zájazdoch.

9. Podľa § 21 ods. 2 a 4 zákona o zájazdoch

(2) Cestujúci je oprávnený odstúpiť od zmluvy o zájazde pred začatím zájazdu bez zaplatenia odstupného, ak v cieľovom mieste alebo v jeho bezprostrednej blízkosti nastanú neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti, ktoré významne ovplyvnia poskytovanie zájazdu alebo prepravu cestujúcich do cieľového miesta; pri odstúpení od zmluvy o zájazde má cestujúci nárok na vrátenie všetkých platieb, ktoré za zájazd zaplatil.

(4) Pri odstúpení od zmluvy o zájazde podľa odsekov 1 až 3 je cestovná kancelária povinná vrátiť cestujúcemu všetky platby, ktoré od neho alebo v jeho mene prijala na základe zmluvy o zájazde

alebo v súvislosti s ňou bezodkladne, najneskôr však do 14 dní odo dňa doručenia oznámenia o odstúpení od zmluvy o zájazde alebo odstúpenia cestovnej kancelárie od zmluvy o zájazde. Ustanovenie odseku 1 tým nie je dotknuté.

10. Národná rada Slovenskej republiky prijala zákon č. 136/2020 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 170/2018 Z. z. o zájazdoch, spojených službách cestovného ruchu, niektorých podmienkach podnikania v cestovnom ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 119/2019 Z. z. (ďalej len „novela“), ktorým doplnila zákon o zájazdoch o § 33a, avšak sa nedotkla platnosti a účinnosti § 21 zákona o zájazdoch.

11. Podľa § 33a ods. 1, 10 a 11 zákona o zájazdoch

(1) Ak v dôsledku mimoriadnej situácie z dôvodu ochorenia COVID-19 v Slovenskej republike alebo obdobnej situácie v cieľovom mieste alebo v ktoromkoľvek mieste trasy zájazdu nie je možné poskytnúť cestujúcemu základné znaky služieb cestovného ruchu podľa zmluvy o zájazde, je cestovná kancelária oprávnená cestujúcemu

a) navrhnúť zmenu zmluvy o zájazde alebo

b) zaslať oznámenie o náhradnom zájazde, ak cestujúci neprijme navrhnutú zmenu zmluvy o zájazde podľa písmena a)

(10) Ak cestujúci alebo cestovná kancelária v čase od 12. marca 2020 do účinnosti tohto zákona od zmluvy o zájazde odstúpili podľa § 21 ods. 2 alebo ods. 3 písm. b) a cestovná kancelária na základe odstúpenia od zmluvy podľa § 21 ods. 2 alebo ods. 3 písm. b) nevrátila cestujúcemu všetky platby, ktoré na základe zmluvy o zájazde prijala, postupuje sa podľa odseku 1.

(11) Ak cestujúci v čase od 12. marca 2020 do účinnosti tohto zákona odstúpil od zmluvy o zájazde podľa § 21 ods. 1 a k vysporiadaniu odstúpeného nedošlo, postupuje sa podľa odseku 1.

12. Ústavný súd po preskúmaní citovaných ustanovení zákona o zájazdoch dopadajúcich na skutkovú situáciu sťažovateľky konštatuje, že novela zákona o zájazdoch podstatným spôsobom modifikovala právne účinky odstúpenia od uzavretej zmluvy o zájazde, čím retroaktívne zasiahla do právneho postavenia žalobkyne, ako aj sťažovateľky tým, že právnemu úkonu odstúpenia od zmluvy uskutočnenému pred prijatím novely (účinnnej od 29. mája 2020) pripísala rozdielne hmotnoprávne účinky, teda so spätnou účinnosťou upravila už zaniknutý zmluvný vzťah medzi stranami, ktorý bol v prípade sťažovateľky ukončený odstúpením od zmluvy o zájazde ešte pred nadobudnutím účinnosti novely. Predmetná právna úprava novely podľa názoru II. senátu ústavného súdu vykazuje všetky znaky pravej retroaktivity.

13. Podľa záverečného ustanovenia § 35 zákona o zájazdoch týmto zákonom sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 3.

14. Podľa prílohy č. 3 zákona o zájazdoch medzi preberané právne záväzné akty únie patrí Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ a ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/314/EHS (Ú. v. EÚ L 326, 11. 12. 2015) (ďalej len „smernica 2015/2302“).

15. Podľa bodu 31 preambuly smernice 2015/2302 cestujúci by mali mať aj možnosť ukončiť zmluvu o balíku cestovných služieb kedykoľvek pred začiatkom poskytovania balíka služieb za primeraný a odôvodnený stornovací poplatok zohľadňujúci očakávané úspory nákladov a príjem z náhradného poskytnutia cestovných služieb. Mali by mať tiež právo na ukončenie zmluvy o balíku cestovných služieb bez stornovacieho poplatku v prípade, ak poskytovanie balíka služieb výrazne ovplyvnia neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti. Tie môžu zahŕňať napríklad vojnu, iné vážne bezpečnostné problémy, akými sú terorizmus, významné riziká pre ľudské zdravie, ako sú napríklad prepuknutie vážnej choroby v cestovnej destinácii...

16. Podľa čl. 12 ods. 2 a 4 smernice 2015/2302

(2) Cestujúci má právo ukončiť zmluvu o balíku cestovných služieb pred začiatkom poskytovania balíka služieb bez zaplatenia akéhokoľvek stornovacieho poplatku v prípade, keď v mieste destinácie alebo v jeho bezprostrednej blízkosti nastanú neodvratiteľné a mimoriadne okolnosti, ktoré významne ovplyvnia poskytovanie balíka služieb alebo ktoré významne ovplyvnia prepravu cestujúcich do destinácie. V prípade ukončenia zmluvy o balíku cestovných služieb podľa tohto odseku má cestujúci nárok na úplnú refundáciu všetkých platieb za balík služieb, ale nemá nárok na dodatočnú náhradu.

(4) Organizátor poskytne refundáciu požadovanú podľa odsekov 2 a 3, alebo pokiaľ ide o odsek 1, vráti všetky platby uskutočnené cestujúcim alebo v jeho mene za balík služieb znížené o primeraný stornovací poplatok. Takéto refundácie alebo platby sa cestujúcemu refundujú alebo vrátia bez zbytočného odkladu a v každom prípade najneskôr do 14 dní po ukončení zmluvy o balíku cestovných služieb.

17. Porovnaním obsahu citovaného článku smernice a znenia § 21 ods. 2 a 4 zákona o zájazdoch (bod 9 odôvodnenia tohto rozhodnutia) možno dospieť k záveru, že v tejto časti došlo k riadnemu a úplnému transponovaniu čl. 12 ods. 2 a 4 smernice 2015/2302 do právneho poriadku Slovenskej republiky.

18. Ústavný súd ďalej konštatuje, že právnou úpravou novely došlo k ad hoc modifikácii práv cestujúceho a popretiu právnej úpravy citovaných článkov už transponovanej smernice 2015/2302, konkrétne povinnosti uvedenej v čl. 12 ods. 4 smernice 2015/2302, ktorá stanovuje, že refundácia alebo vrátenie platby sa musí uskutočniť najneskôr do 14 dní od ukončenia zmluvy o zájazde.

19. Pri riešení konfliktu úniového práva a vnútroštátneho práva sa uplatňuje princíp priority práva únie, ktorú Súdny dvor osvetlil v prípade Simmenthal (C-106/77, 9. 3. 1978, Zb, s. 629). Z bodov 14, 16 a 21 rozsudku Simmenthal možno vyvodiť pravidlo, že normy úniového práva majú vyššiu právnu silu ako normy vnútroštátneho práva, preto vnútroštátny súd v medziach svojich právomocí je povinný aplikovať úniové právo, ktoré je priznané jednotlivcovi tak, že nesmie aplikovať žiadne skoršie alebo neskoršie ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré sú v rozpore s úniovým právom. Uvedené pravidlo princípu priority práva únie je potvrdzované aj neskoršou judikatúrou Súdneho dvora, napr. rozsudok v prípade Filipiak (C 314/08, 19. 11. 2009, bod 81). V tejto súvislosti je potrebné dodať, že tieto rozsudky sa týkali úniového práva – nariadení.

20. V okolnostiach posudzovanej veci však ide o smernicu, ktorá bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, aj po prijatí novely jej bol zachovaný nepriamy účinok, ktorý je realizovaný prostredníctvom eurokonformného výkladu a ktorý sa uplatňuje aj v horizontálnych vzťahoch. Medze eurokonformného výkladu sú limitované, vnútroštátny súd nemôže výkladom nahradiť výslovné znenie zákona, pretože by išlo o neprípustný výklad contra legem (pozri rozsudok Marshall, C-152/84, z 26. 2. 1986). Zároveň ale platí, že eurokonformnému výkladu podlieha právny predpis ako celok, nielen jeho jednotlivé izolované ustanovenie tak, aby bolo účinne zabezpečené splnenie cieľa smernice. Povinnosť prijať opatrenia na dosiahnutie cieľa sledovaného smernicou má nielen štát ako taký, ale každý jeho orgán vrátane všeobecného súdu. Za súčasť eurokonformného výkladu v rámci právomoci súdu možno považovať aj oprávnenie všeobecného súdu odmietnuť priznať účinok, a teda neaplikovať také ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré bráni účinnej realizácii cieľa sledovaného smernicou, ak (ako je tomu v tomto prípade) existuje iné ustanovenie dotknutého vnútroštátneho právneho predpisu, ktoré je správnym transponovaním smernice a neaplikovaním ustanovenia odporujúceho úniovému právu sa nezasahuje do podstaty pôvodného ustanovenia súladného s cieľmi smernice (k tomu pozri rozsudok Parfittis, C-441/93, 12. 3. 1996, bod 60, rozsudok Bellone, C-215/97, 30. 4. 1998, bod 18, Mangold, C-144/04, 22. 11. 2005, bod 78).

21. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po zvážení rozhodných skutočností a právnej úpravy dopadajúcej na prípad sťažovateľky konštatoval, že žalobkyňa svoje právo na vrátenie platieb za zájazd opierala o znenie § 21 ods. 4 zákona o zájazdoch. Pokiaľ ide o aplikáciu § 33a zákona o zájazdoch, krajský súd sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o povinnosti aplikácie označeného ustanovenia zákona o zájazdoch. Podľa názoru krajského súdu bolo bezpredmetné sa zaoberať účinkami smernice, podstatnou otázkou bolo, či bol súd povinný v okolnostiach prípadu aplikovať § 33a zákona o zájazdoch. V tomto smere poukázal na to, že Európska komisia v súvislosti s novelou zákona o zájazdoch začala konanie proti Slovenskej republike, pretože neprijalo potrebné opatrenia na to, aby neporušovalo právo únie v oblasti práv spotrebiteľov a cestujúcich. V nadväznosti na uvedené označil viacero rozsudkov Súdneho dvora (bod 41 odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu), v zmysle ktorých je členský štát povinný zabezpečiť súdnu ochranu práv, ktoré fyzickým osobám a právnickým osobám vyplývajú z úniových ustanovení a je povinný neaplikovať vnútroštátne ustanovenie, ktoré je v rozpore s úniovým právom. V prípade zistenia rozporu vnútroštátneho práva

s právom únie má možnosť využiť tzv. zásadu prednosti aplikácie práva únie, alebo sa obrátiť na Súdny dvor s prejudiciálnou otázkou. Krajský súd dospel k záveru, že § 33a zákona o zájazdoch je bezpochyby v rozpore s právom únie, preto ju neaplikoval a uplatnil taký postup, ktorý sledoval ochranu práv priznaných právom únie (bod 43 odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu). Poukázal na to, že § 21 ods. 4 zákona o zájazdoch ostalo platné a účinné v nezmenenej podobe aj po účinnosti novely zákona o zájazdoch, preto aplikujúc ho na prípad sťažovateľky, uložil jej povinnosť vrátiť žalobkyni všetky poskytnuté platby na základe zmluvy o zájazde od ktorej odstúpila.

22. Ústavný súd po preskúmaní rozhodných okolností veci konštatuje, že výhrady sťažovateľky sú zjavne neopodstatnené. Pokiaľ sťažovateľka argumentovala tým, že len Súdny dvor je oprávnený záväzným spôsobom vykladať právo únie, s uvedeným sa možno stotožniť. V danom prípade však krajský súd neprekročil svoju právomoc, keď v okolnostiach veci uplatnil zásadu priority úniového práva a dospel k záveru, že je v záujme dodržiavania medzinárodných záväzkov (čl. 1 ods. 2 ústavy) nevyhnutné v rámci eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva neaplikovať § 33a zákona o zájazdoch, pretože označené ustanovenie je v rozpore so základnými princípmi právneho štátu (zákaz retroaktivity), ako všeobecnej zásady úniového práva rovnako aj čl. 1 ods. 1 ústavy (pozri Mangold, C-144/04, 22. 11. 2005, body 75, 77). Krajský súd nemal povinnosť sa obrátiť na Súdny dvor, ako sa mylne domnieva sťažovateľka, pretože Súdny dvor v rámci prejudiciálneho konania nerieši (pre neopodstatnenosť, pozn.) otázky, ktorých výklad je natoľko zrejмый, že o ňom nemôže existovať rozumná pochybnosť (k tomu pozri Rozsudok CILFIT a i. C-283/81, zo 6. 10. 1982, bod 16), čo je aj prípad sťažovateľky. Dôkazom uvedeného je aj skutočnosť, že Európska komisia začala v súvislosti s novelou zákona o zájazdoch konanie proti Slovenskej republike vedené pod sp. zn. C-540/21 a vo svojom odôvodnenom stanovisku jednoznačne identifikovala porušenie povinnosti štátu neprijímať takú právnu úpravu, ktorá je v rozpore s úniovým právom. Zároveň je potrebné dodať a zdôrazniť, že krajský súd rozhodne nevykonal žiaden všeobecne záväzný výklad práva únie, ale aplikoval vnútroštátne právo v súlade s požiadavkou prednosti práva únie na účel dosiahnutia výsledku sledovaného smernicou (pozri čl. 288 Zmluvy o fungovaní EÚ), ktorá bola do konkrétneho vnútroštátneho predpisu riadne transponovaná. Riešenie, ktoré krajský súd v danej situácii zvolil, podľa názoru ústavného súdu zároveň možno považovať za ústavne konformné podľa čl. 144 ústavy, ktorého sa sťažovateľka dovoľáva.

23. Krajský súd len aplikoval vnútroštátne normy dopadajúce na prípad sťažovateľky tak, aby zároveň ochránil práva cestujúcich, ktoré sú výslovne upravené smernicou 2015/2302. V zmysle už označených rozsudkov Súdneho dvora, ktoré tvoria súčasť právneho poriadku Slovenskej republiky a majú prednosť pred vnútroštátnym právom, vnútroštátny súd je povinný v prípade konfliktu úniového práva s vnútroštátnou právnou úpravou zabezpečiť ochranu právam jednotlivca, ktorých priznanie smernica sleduje, a to aj neaplikovaním ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré je v rozpore s právom únie a jeho účelom tak, aby bol účel a zmysel práva normovaného úniou naplnený. Vychádzajúc z uvedeného, je potrebné konštatovať, že krajský súd

ústavne súladným spôsobom za pomoci eurokonformnej aplikácie vnútroštátneho práva zabezpečil ochranu právam žalobkyne, ktoré jej boli priznané právom únie.

24. Pokiaľ sťažovateľka považovala § 33a zákona o zájazdoch za súladný s právom únie, ústavný súd konštatuje, že tomu tak nie je (pozri bod 18 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Sťažovateľka tiež považovala právnu úpravu zavedenú novelou za primeranú, ktorej účelom bola pomoc subjektom zasiahnutým pandémiou. Ani s týmto názorom sa ústavný súd nestotožňuje. Je potrebné si uvedomiť, že táto „pomoc“ jednostranne pomáha a chráni podnikateľské subjekty v cestovnom ruchu na úkor cestujúcich – spotrebiteľov ako „slabšej“ zmluvnej strany, a to za situácie, že tieto podnikateľské subjekty sú zároveň obligatórne poistené. Zároveň nemožno považovať za primerané, ak sa do právneho postavenia spotrebiteľov zasahuje retroaktívne pôsobiacou právnou úpravou, ktorá nota bene odporuje aj únióvemu právu. K imanentným znakom právneho štátu neodmysliteľne patrí aj požiadavka princípu právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok a ich legitímnych očakávaní, súčasťou čoho je i zákaz spätného (retroaktívneho) pôsobenia právnych predpisov. Uvedenú ústavnú hodnotu, ktorou je aj napĺňanie princípu právnej istoty, je potrebné zohľadniť pri ústavnokonformnom výklade poskytovanom všeobecným súdom. Vychádzajúc z uvedeného, bez ambície posudzovať ústavnú súladnosť novely zákona o zájazdoch, ktorá je zverená plénu ústavného súdu podľa čl. 125 ústavy, II. senát považuje dotknutú právnu úpravu novely zákona o zájazdoch za disproporčnú a dubióznu z hľadiska naplnenia princípov právneho štátu.

25. Ústavný súd v závere preto konštatuje, že nezistil ústavne relevantné pnutie napadnutého rozsudku krajského súdu s označenými právami sťažovateľky, ktoré by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohlo viesť k vysloveniu porušenia označených práv, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky v celom rozsahu odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu